

IEL - Virtuálne Laboratórium 3

xkrato61

Pavel Kratochvíl

26. Po, 17:00-18:50, sudé (kalend.) týdny, vede: Malaník

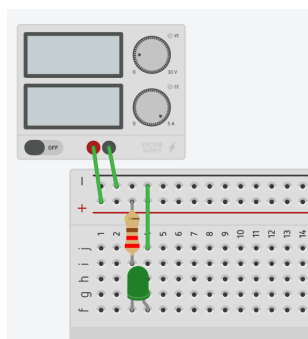
November 2020

1 Experiment

Postup:

1. Predpokladajte $U = 5V$ ss. $R = 220\Omega$
2. Zapojte obvod podľa obrázka 2a a zistite či LED svieti.

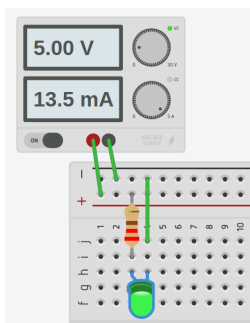
Odpoveď: *Nesvieti, je zapojená v závernom smere.*

Obr. 1: Zapojenie podľa schémy 2a

1. Zapojte obvod podľa obrázka 2b a zistite či LED svieti.

Odpoveď: *Svieti, je zapojená v priepustnom smere.*

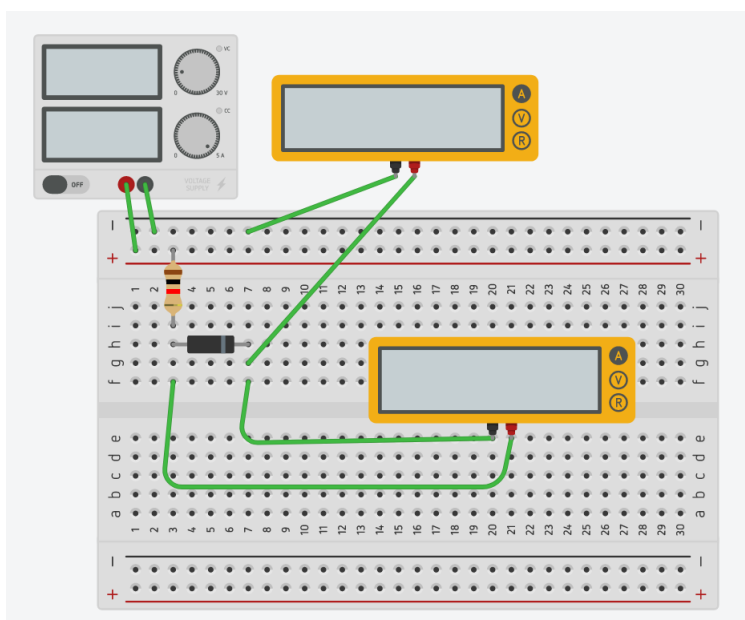
Obr. 2: Zapojenie podľa schémy 2b

2 Experiment

Zadanie:

Postup:

1. Predpokladajte U ss. (bude sa meniť od 0 do 5V), $R = 1k\Omega$
2. Zapojte obvod podľa obrázka 3 vrátane multimetra vo funkcii ampérmetra, resp. voltmetra.
3. Odmerajte I_d a U_d formou grafu ($U = 0V$).

Obr. 3: Zapojenie podľa schémy 3

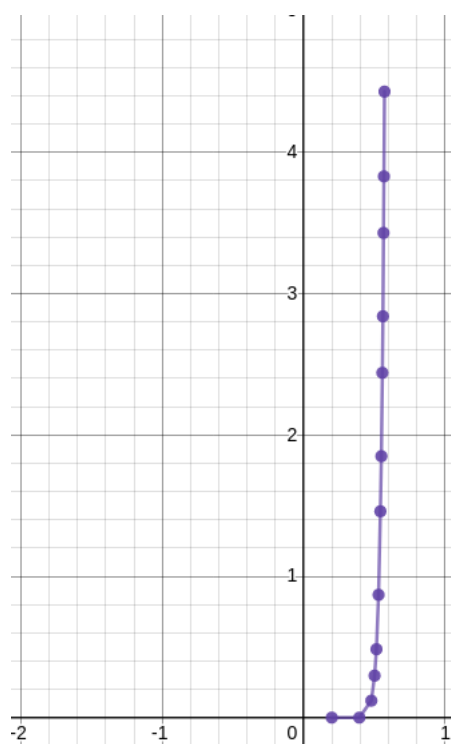
1. Zvýšte hodnotu U (do cca 1V krokujte jemnejšie napr. 100 až 150mV, potom už po väčších krokoch)
2. Ak je hodnota U menešia než 5V, zmerajte I_d a U_d
3. Zistite typickú hodnotu odporu ampérmetru a voltmetru a premyslite vplyv ich odporu na obvod.

Odpoveď: Namerané hodnoty U_d a I_d sú zobrazené v grafe.

Odpoveď: Voltmeter zapájame paralelne, ampérmeter sériovo. Teda pri voltmetri chceme aby bol jeho odpor čo najväčší a netiekol cez neho žiaden prúd. Keďže ampérmeter zapájame sériovo, potrebujeme aby jeho odpor bol čo najmenší a aby na ňom bol čo najmenší úbytok napätia.

U_d	I_d	U
0	.....	.....
0.2	0	0.2
0.395	0	0.4
0.480	$120 \cdot 10^{-3}$	0.6
0.503	$297 \cdot 10^{-3}$	0.8
0.516	$484 \cdot 10^{-3}$	1
0.531	$869 \cdot 10^{-3}$	1.4
0.544	1.46	2
0.551	1.85	2.4
0.558	2.44	3
0.562	2.84	3.4
0.566	3.43	4
0.569	3.83	4.4
0.573	4.43	5

Obr. 4: Hodnoty U_d a I_d naměřané v Tinkercad

Obr. 5: Graf U_d a I_d . Na grafe je zobrazený U_d na osi x a I_d na osi y.
(Voltampérová charakteristika diódy)

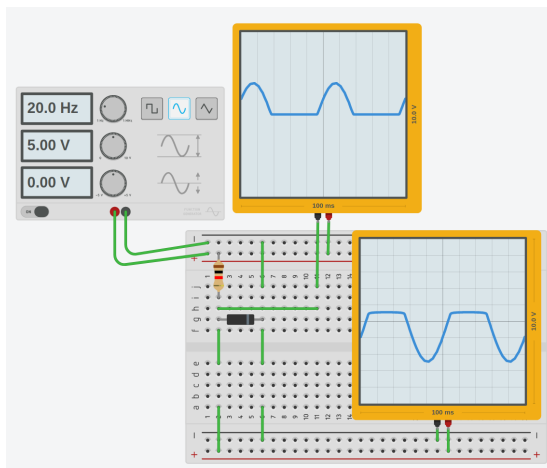
3 Experiment

Postup:

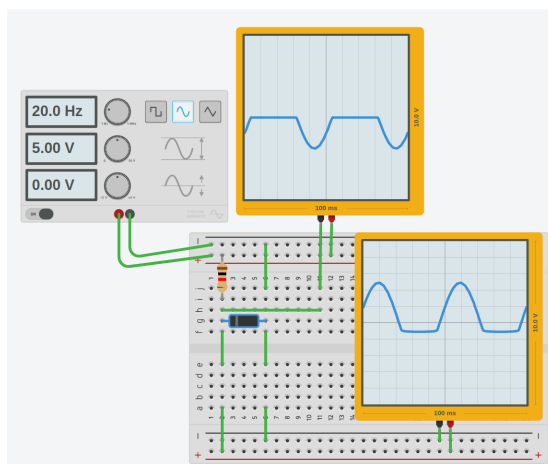
1. Predpokladajte striedavý zdroj napätia U (funkčný generátor s frekvenciou 20Hz, amplitúdou 5V, kompenzáciou ss. zložky 0V, funkcia sínus), $R = 1k\Omega$
2. Zapojte obvod podľa Obr.4.
3. Odmerajte a zobrazte súbežné priebehy U, U_R, U_d ; zdôvodnite priebeh U_R , resp U_d pre kladnú a zápornú polvlnu.

Odpoveď: V čase kladnej polvlny tečie cez diódu prúd (priepustný smer), počas hodnoty napätia nad prahovým napätím diódy. Keď je na dióde dostatočne veľké napätie v priepustnom smere, v obvode tečie prúd a vieme odmerať úbytok napätia na rezistore aj dióde. V maximálnej výchylke kladnej polvlny má dióda úbytok cca 0.5V a na rezistore teda nebude celých 5V. Počas zápornej polvlny je napätie na dióde v závernom smere (napätie je malé, neprerazí ju.), rezistorom ani diódou netečie prúd ale na dióde stále vidíme stúpanie a klesanie záporného napätia.

Odpoveď (nepovinné): Keď otočíme diódu tak grafy budú také isté ale opačne otočené. keďže dióda bude v priepustnom smere v zápornej polvlnke a naopak v závernom smere v kladnej polvlnke.

Obr. 6: Obvod podľa 4. zapojenia

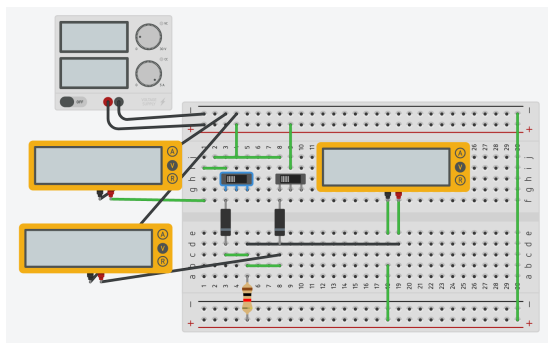

Obr. 7: Zapojenie diódy v opačnom smere.

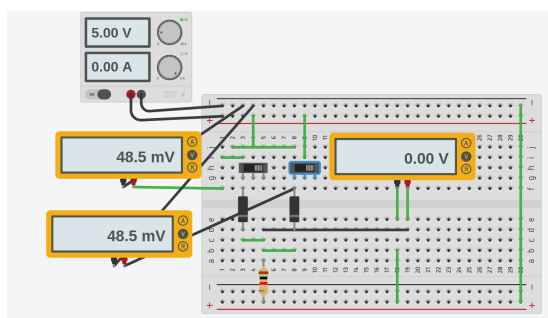
4 Experiment

Postup:

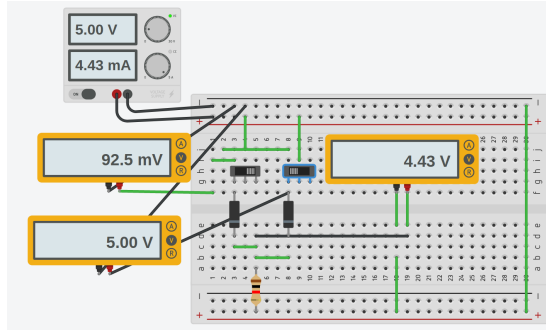
1. Zapojenie obvodu podľa obrázka 5a
2. Púšťajte všetky možné kombinácie logických hodnôt.
3. Pre každú z kombinácií vstupných logických hodnôt odmerajte hodnotu napätia U_C a určite či táto hodnota predstavuje log. 0 alebo log. 1. Výsledky zhrňte do tabuľky.
4. Na základe merania identifikujte logickú funkciu.

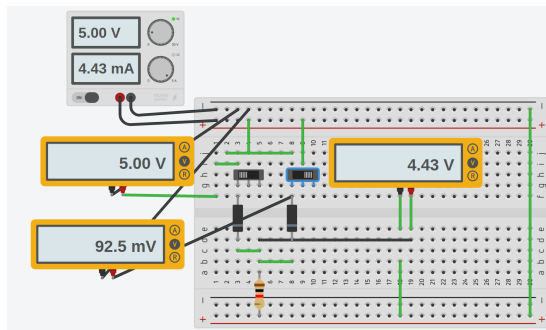
Obr. 8: Zapojenie 5a

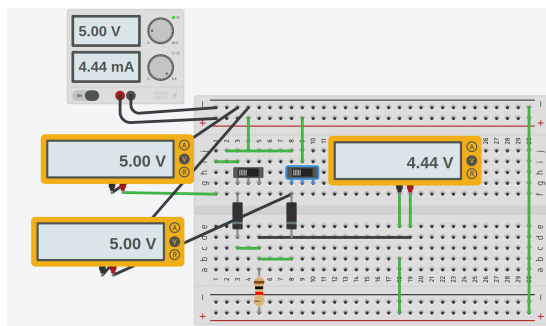
Obr. 9: $U_A = \log.0$, $U_B = \log.0$, $U_C = \log.0$

Obr. 10: $U_A = \log.0$, $U_B = \log.1$, $U_C = \log.1$

Obr. 11: $U_A = \log.1$, $U_B = \log.0$, $U_C = \log.1$

Obr. 12: $U_A = \log.1$, $U_B = \log.1$, $U_C = \log.1$

Namerané hodnoty		
U_A	U_B	U_C
48.5mV	48.5mV	0V
5V	92.5mV	4.43V
92.5mV	5V	4.43V
5V	5V	4.43V
Namerané hodnoty(log.)		
U_A	U_B	U_C
0	0	0
1	0	1
0	1	1
1	1	1

Odpoveď: Zapojený obvod je obvodom logického súčtu(disjunkcia.)